

سالخوردگی جمعیت، ضریب هوشی جامعه را کم می‌کند

کد خبر: ۲۵۵۹

تاریخ: ۰۹ اسفند ۱۳۹۰ - ۱۷:۳۶

به نقل از جام جم آنلاین: دکتر محمدجواد محمودی، رئیس مرکز مطالعات و پژوهش‌های جمعیتی آسیا و اقیانوسیه با بیان این مطلب که بحث‌ها و سیاست‌های جمعیتی، صرفاً مبتنی بر افزایش یا کاهش جمعیت نیست، گفت: بحث اصلی، تغییرات ترکیب و توزیع جمعیت است و ارتباط تعداد، ترکیب و توزیع جمعیت و زیربنای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جامعه از موضوعات اساسی است.

وی با اشاره به این مسئله که تعداد جمعیت، عامل تعیین کننده نیست افزود: چه بسیار کشورهایی که با مساحت‌های مشابه، جمعیت‌های متفاوت دارند و از نظر سطح توسعه نیز یکسان هستند، مساله اساسی مساله رشد سالانه جمعیت است و این‌که زیربنای اقتصادی، اجتماعی، منابع و امکانات کشور بتواند پاسخگوی جمعیت موجود و حتی جمعیت در حال رشد نیز باشد. در اینجا بحث تعدیل ساختار جمعیت، نگرانی از سالخوردگی جمعیت و بازنگری میزان باروری کل است.

محمودی افزود: در این میان، چالش‌های اساسی یا به عبارتی، تهدیدهای جمعیتی جامعه ایران در سال‌های آینده با توجه به سطح پایین باروری کنونی کشور شامل کاهش حجم کل جمعیت ملی، بحران باروری و تجدید نسل، بحران سالمندی جمعیت، بحران کاهش نیروی انسانی در سن کار و افزایش مهاجرت‌های بین‌المللی و تغییرات هویتی و فرهنگی - که نیاز به مدیریت دارد - می‌شود.

وی ابراز داشت: دکتر شاهرخ رامین با بیان این‌که براساس آمار یک موسسه بین‌المللی که ضریب هوشی کشورهای مختلف جهان را مورد بررسی قرار می‌داد، اشاره کردند که با کاهش مولید در خانواده و ادامه شرایط فعلی معدل ضریب هوشی جامعه ایران به سمت زیر ۱۰۰ در منحنی توزیع نرمال ضریب هوشی دنیا میل می‌کند. از طرفی، نتایج یک تحقیق علمی دیگر نشان می‌دهد تولد چند بچه در یک خانواده به دلیل کمک فرزندان بزرگ‌تر به کوچک‌تر باعث ارتقای سطح توانمندی و هوش در کودکان می‌شود این موضوع یکی از آثار مثبت چند مولید در یک خانواده است، در خانواده تک فرزندی به دلیل آن‌که فرزند دیگر همبازی و همخانه کودک نیست و تنها با پدر و مادر و وسایل ارتباط دارد، موجب عدم پویایی و رشد ذهنی مناسب و بهتر می‌شود.

محمودی با بیان اینکه خیلی از کشورها در حال حاضر دارای رشد مثبت جمعیتی هستند گفت: حتی کشورهای توسعه یافته که طی یک قرن اخیر به مرحله رشد منفی جمعیتی رسیده‌اند، سیاست‌های تشویق مولید را اتخاذ کرده‌اند. کشور چین نیز به دلیل حجم بالای جمعیتی (بیش از ۱/۳۰۰/۰۰۰ نفر) سیاست‌های کنترل شدید مولید را اتخاذ کرد که اخیراً سیاست اجباری تک‌فرزندی را به دو فرزند افزایش داده است. اساساً نمی‌توان سیاست‌های کنترل یا افزایش مولید را مثبت یا منفی خواند.

وی خاطر نشان کرد: هر کشوری بر اساس امکانات و سطوح توسعه و ترکیب جمعیتی خود، تصمیم خاصی در این زمینه می‌گیرد و آنچه به صورت یک روند درآمده اتخاذ سیاست کنترل مولید در کشورهای با باروری بالا و سیاست تشویق مولید در کشورهای با میزان مولید پایین (زیر سطح جانشینی یعنی ۱/۲ فرزند) است. در ایران نیز زمانی که میزان مولید خیلی بالا بود، سیاست‌های کنترل مولید اتخاذ شد و در حال حاضر میزان باروری کل در کشور به زیر سطح جانشینی رسیده و لزوم تجدیدنظر در سیاست‌های جمعیتی کاملاً احساس می‌شود.

